

2 - БӘЛҮМ:
ЫБРАЙЫМ

Ыбрайым деген бир адам кол менен
жасалган сөлөкөттөр чыныгы
Кудайдыкы экендигине ишенбеген. Ал
Кудайды жаратуучу катары таанып жана
жасалма кудайга табынуу аркылуу ага
табынуу мүмкүн эмес экендигин билген.

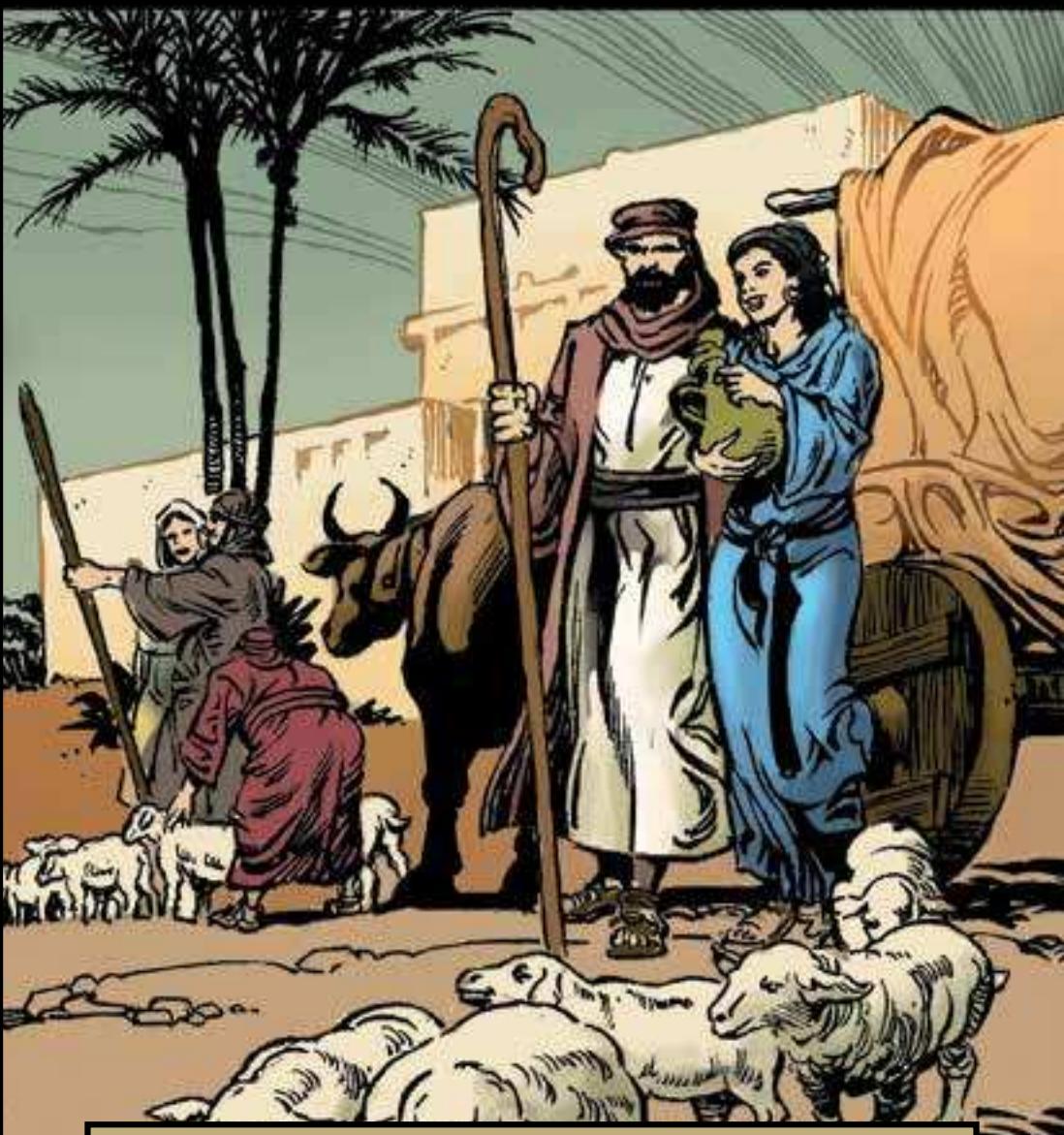

Кудай ага мында деп сүйлөдү:
«Үбрайым, бул бутка
табынуучулардын шаарын ташта.
Өзүндүн үй-бүлөңдү жана өлкөндү
таштап мен айткан жерге бар. Мен
сени бүт улуттардын атасы кылам.
Сени алкагандарды мен алкайм, сени
карғагандарды мен каргайм. Сен
аркылуу бүт элдер бата алышат».

Үбрайым, күнөө менен өлүмдү талкалаган
убадаланган уул боло алмакпы?

Болжол менен биздин заманга
чейин 1921 жыл мурда.

Ыбрайым, өзү уккан үн Кудайдыкы экендингине ишенген жана кайда бара жатканын билбесе да, Ага баш ийген. Ал буттарга табынуучуларды таштап тириүү Кудайды ээрчип баратканын гана билген. Өзүнүн Кудайга ишенгендигин далилдөө үчүн ага башка эч нерсенин кереги жок эле, бирок ал өзүнүн жакын тууганы Лотту өзү менен бирге алыш кетти.

Ыбрайымдын сапары Хамдын баласы
отурукташкан Канаан жергесин
көздөй тартылат. Азыр ал жер
«Палестина» деп аталат. Ошол жерде
Кудай ага мындай деп сүйлөйт:

Ыбрайым, ошол жердин
бул четинен аркы четине чейин
басып өт. Ушул Канаан жергесин сенин
келечектеги балдарыя берем. Мен
сенден ушунчалық көп жана эсеп
жеткис эл жаратам. Аларды жердеги
кум сыйктуу көбөйткөндөн
көбөйтөм.

Саара, Кудай мага:
«Сенин абдан көп
балдарың болот!» -
деди.

Сен билесин да,
мен бала төрөй турган
курактан ашып калдым.
Кантип мен балалуу
болмок элем?

Кудай: «Сен
уулдуу болосун!»
- деди.

Башталыш 12:1-3, 13:14-17

Кээ бир учурларда
Ыбрайым өзүнүн
сапарын токтотуп
Кудайга кан чыгаруу
менен курмандык
чалып турду. Ал
Абыл сыйктуу өзүнүн
күнөөлүү экендигин
жана ал өлүмгө
татыктуу экендигин
моюнуна алып,
курмандык чалган.

Козуну курмандыкка чалуу
күнөөдөн арылта алган эмес, бирок
Кудай анын ишенимин көрүп туруп,
ага жараша анын күнөөсүн кечкен.

Арадан он жыл
өткөндөн кийин...

Ыбрайым, сен он
жыл мурда мага: «Сен бала
төрөйсүн деп, Кудай айтты!»
- дедиң эле. Мен азыр 75 жаштамын
сен болсо, 85 тесиң. Биз карып
баратабыз, бирок дагы деле балалуу
боло алган жокпуз. Жакында, сен
бала төрөткөнгө деле жарабай
каласың. Сен ошону чын эле
Кудайдан уктуң беле?

Мен аны Кудай айтканын билем, бирок Ал эмнеге мынча узак убакыт күтүп жатканын билбейм. Ал мага: «Сенден улуу эл чыгарам!» - деп айткан, а бирок анын ордуна курган чал менен бала төрөөгө чамасы жок кары кемпир, дагы эле короо-короо койдон башка эч нерсеси жок отурушат.

**Коркпо, Ыбрайым,
Мен сенин калканыңмын,
сенин сыйлыгың абдан
чоң болот.**

Мага кандай
сыйлык бермек
элэн, өзүм балалуу
боло албай
жүргөндө?

**Сен жана Саара
перзенттүү
болосуңар!**

Келчи, Үбрайым, мына бу
жылдыздарды көрдүңбү, сен
аларды санай албайсың. Ушул
жылдыздардай эле сенин
балдарың да сан жеткис
көп болот.

Баары Сен
айткандай болот, мен
ага ишенем.

Сенин мага болгон ишениминди,
мен адилдик катары кабыл алам. Сен
билип кой, сенин балдарың бөтөн жерде
жашайт. 400 жыл күл катары бөтөн жерде
кызмат өтөгөн сенин балдарың эбегейсиз
чоң байлық менен ал жерди таштап чыгат.
Анан алар ушул жерге келишип аны
мурас катары кабыл алышат.

ВБашталыш 15:1-6, 13-14

Уул жөнүндөгү убада
кайда? Мен күндөн күнгө
карып баратам. Жакында сенин
уругун түгөнөт. Ыбрайым,
мен сага эч качан бала
төрөп бере албайм.

Салт боюнча, күң
аялдардын бири менин
ордума төрөп бериш
керек.

Бул биздин балалуу
болушубуздун акыркы айласы
экенин көрбөй турасыңбы? Кеч
булуп кала электе аны ал да,
перзенттүү болуп калганга аракет
кыл. Бул Кудайдын эрки.
Антпесең кантип улуу элдин
атасы болмок элең.

Мындан
башка
жол жок.

Ыбрайым сыйынбай туруп, ал эле
эмес Кудайдын берген убадасын да
унутуп, аялынын айтканына көндү.

Бир нече айдан
кийин...

Мен
Ыбрайымдан
балалуу болгону
калдым.

Ажар Ыбрайымдан төрөй турғандыгын
билгенде өзүнүн көөдөнүн көтөрүп Саараны
жек көрүү менен карай баштады. Саара
муну көргөндө, ичи ачышып ачуусу келди.

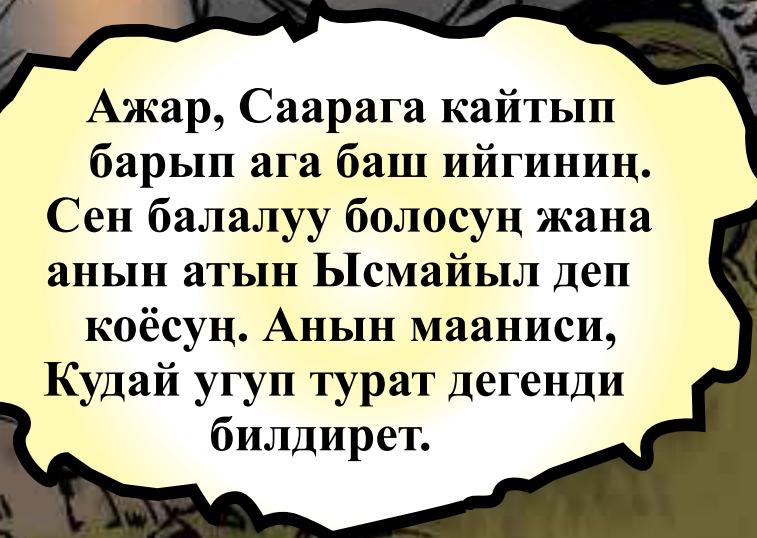
Саара Ажарды кара санатайлык
менен аябай эзип иштетип жатты.
Кудай эч качан адамды эки аялдуу
болусун же болбосо күнүнөн
балалуу болсун деген эмес.

Сууну ташып
бүткөндөн кийин,
отун жарып
башта.

Ажар качуу планын
ойлоп чыкты.

Ажар ошентип ал жерден чөлдү
көздөй качып чыгып кетти. Ал
качып жүрүп олтуруп чарчады жана
андан ары бара албай калганда,
ачкалышынан кулап түштү. Кудай
Ажардын азап чегип жатканын көрүп:

Ажар, Сарага кайтып
барып ага баш ийгинин.
Сен балалуу болосун жана
анын атын Үсмайыл деп
коёсун. Анын мааниси,
Кудай угуп турат дегенди
билдирет.

Андан көптөгөн
сан жеткис балдар
төрөлөт. Үсмайыл жапайы
эшектей болот. Ал ар дайым
ар ким менен урушуп-
талашып жашайт. Ал өз
бир туугандарынын
жанында жашайт.

Ажар ошентип кайтып
келип жана өз убагы
келгенде уул төрөдү.

«Кудай мага:
«Бул уул Ыбрайымдын уулу
болгондуктан ал көп элдин
атасы болот!» - деди».

Ысмайыл кийинчөрээк бүткүл араб
элдеринин атасы болуп калды.

Ыбрайым 86 жашка
толгондо Ысмайыл
төрөлдү. Ысмайыл
төрөлгөндөн көп өтпөй
эле Ыбрайым бала
төрөткөнгө жарабай
калгандай болуп аябай
карып калды. Ысмайыл,

Кудай Ыбрайымга
убадалаган уул болдуу?
Бирок Кудай ал уул Саара
менен Ыбрайымдан
төрөлөт деп айткан да.

Эгер Ыбрайым менен Саара балалуу
болгонго жарабай калышса Кудай
өзүнүн убадасын кантип аткара алат?

Ысмайыл 13 жашка чыкканда, Ыбраіым 99 жашка чыкты, ошондо Кудай ага дагы бир жолу сүйлөдү:

**Ыбраіым, мен Кудуретүү
Кудаймын. Мен айткандын
баарын аткар жана күнөө кетирбе.
Мен сага мурда айткандай, сенин
балдарыңды көбөйткөндөн
көбөйтөм жана сен көп улуттардын
атасы болосун. Сени менен түзгөн
келишимимди сени менен жана
сенин балдарың менен бузбай
сактап ишке ашырам.**

**Мен Канаан жергесин сага жана
сенин балдарыңа түбөлүккө энчилеп
берем. Сааранын боюна бүтүп, мен
убадалаган жана ошол көп улуттун
клечектеги төрөсү болгон уулду
төрөп берет.**

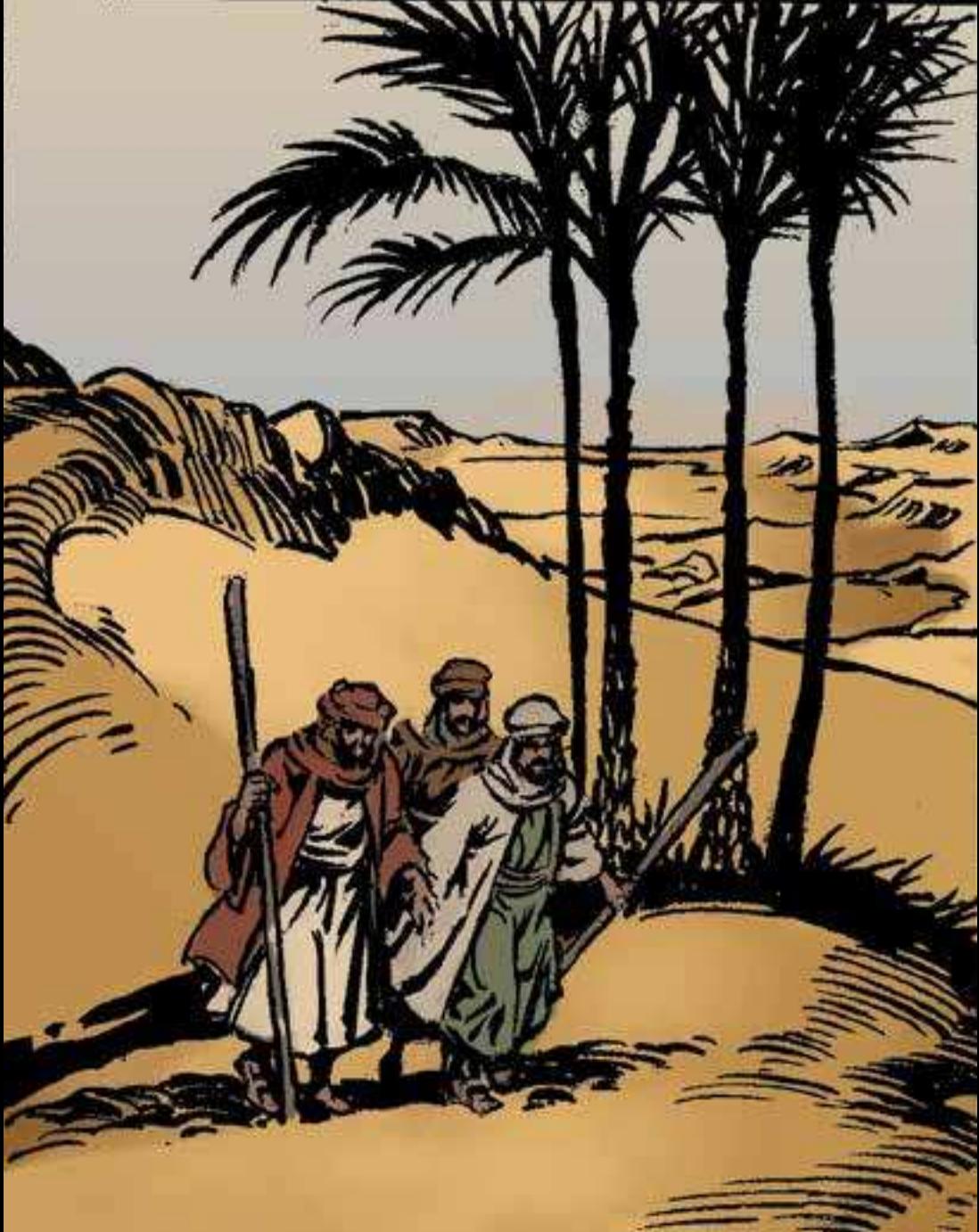
Ха-ха. Кантип эле
ошондой болсун? Менин жашым 99 га
ал эми Саараныкы болсо 89 га барып калды.
Менин денем солгундап өлүктөн айырмасы
жоктой болуп калды. Биз балалуу боло
албайбыз. Ошондуктан, суранам,
Ысмайылды эле ошол убадаланганды
уулга айландырып салчы.

Жок, мен башында эле убадалагандай
силердин өз дененерден жараган убадаланган
уулдуу болосуңар. Ошентип кандай болгондо
да, мен убадалаган Ак-Бата Ысмайыл
аркылуу эмес, Анын өзү аркылуу тарапат.
Бир жылдан кийин Саара уул төрөйт.

Ушундай да болчу беле?... Ооба!
Адамды жараткан Кудай эки карыган
денеден уул жараталбай эмне
болуптур... Албетте, Кудай муну да
жасай алат!

Бир нече күн өткөндөн кийин
үч жолоочу чөл тараптан чыгып
келишти. Алар алыс жол жүрүп
чарчап-чаалыккандай эмес жана
ошол эле замат жакын арадан
келгендерге да окшошподу.

Алар демдүү-күчтүү,
ишенимдүү жана түбөлүк
өмүргө ээ адамдар сыйтуу эле.

Ыбрайым, аларды улам карап отуруп бул чөлкөмдөгүлөргө окшобогонун сезди, бирок ал бул коноктордун бул дүйнөдөн эмес экендин билген жок.

Алардын экөөсү адил
периштeler эле, ал эми үчүнчүсү
болсо, Ыбрайым менен
сүйлөшүгө мүмкүн болсун деп,
периштенин бейнесин кийген
Кудайдын өзү болчу. Ыбрайым
аларды утурлап тосуп чыкты.

«Ыбрайым,
сенин жубайың
Саара уулдуу
болот».

«Мен карыган
кемпирмин жана абышкам
Ыбрайым менден да
карыраак болсо, кантип эле
мындайга жөндөмдүү
булушубуз мүмкүн?»

Хи-хи-хи...

Эмне үчүн Кудай: «Сен
уулдуу болосун!» - деп, айтса
Саара күлүп жатат?

Мен күлгөн
жокмун.

Жок, сен чындал эле күлдүң,
анткени ишенбей жатасың. Кудай
үчүн кыйын нерсе барбы? Сенин
боюңа бүтүп, төрөй турган
маалында мен кайра келем.

Ыбрайымга, мен кылганы
жатканым жөнүндө айтып беришим
керекпи? Ал көп балалуу болуп,
укум-тукумуна мага баш ийип
жашоону үйрөтөт.

Ооба, ал
билиши
керек.

Содом жана Амор
шаарларында күнөө абдан күч
алып, чегине жетти. Ошондуктан,
мен ушул шаарда жашаган ар бир
жанды, атап айтканда, эркектерди,
аялдарды жана жаш балдарды,
тыптыйпыл кылып
жок кылам».

Бирокменин
тууганым Лот да
өзүнүн үй-бүлөсү
менен ошол жерде
жашайт!

Кудай,
адил адамдарды күнөөкөр
адамдар менен кошо жок кылбайт
го.. Эгер ошол шаарда 50 адил
адам бар болсо эмне кыласыз? Адил
адамдарды сактоо үчүн бүт шаарга
ырайым кыласызыбы? Акыркы Сот
адилдик менен ишке ашары
белгилүү.

Эгер мен ошол
шаардан 50 адил адам
тапсам, анда бүт
шаарга ырайым
kylam.

Мен пендемин, топуракмын,
Кудай менен сүйлөшүүгө татыксызмын, бирок
эгер ошол шаарда 45 адил болуп калса, дагы 5 адил
адам жетпей калды деп, бардык шаарды
жок кыласызыбы?

Эгер ал жерде 45 адил
адам чыкса, мен ал шаарды
талкалабайм.

Эгер 40 адил адам
табылса да, шаарга
тийбейм.

А, эгер 40 адил адам
гана табылсачы?

Таксыр, мага
ачууланбаңыз, бирок
30 эле адил адам
табылсачы?

Ошол 30 адам
үчүн шаарга
тийбейм.

Эгер 20 адил
адам табылса,
ошол күнөөгө
баткан шаарга
тийбейм.

Эгер 20 адам
табылса эмне
болот?

Сизден өтө суранам, каардана көрбөсөңүз экен,
бул менин ақыркы суроом болсун, жооп бере көрүнүз.

Эгер 10 гана адил адам чыкса эмне болот?

Шаарды талкалайсызыбы?

Эгер 10 адил адам
да таппасаңыз, анда менин
жээним Лотко эскертип
коюнузчу.

Жок, эгер
мен 10 адил жан
тапсам, шаарды
талкалабайм.

Бүгүн кечинде
биз ага тийе кетебиз.

Ошол эки периште шаарга
кечинде кирип, Лоттун үйүнүн
жанынан өтүп баратышып.

Ушунчалық
бузулган жер
турбайбы, мен
ойлогондон да
жаман экен.

Мен эми, Кудай
эмне үчүн бул жерде
жашаган бардык адамдарды
жана жаныбарларды жок
кылгысы келип жатканын,
түшүндүм.

Эй, жолоочулар,
силер эмне кечинде көчөдө
жүрөсүңөр, бул жер коопсуз
эмес. Келгиле, менин үйүмө
кирип, түнөп кеткиле.

Сулуу
кишилер
эжен. Жүрү
башкаларга да
булар жөнүндө
айтып берели.

Лот, буларды биз
менен бачабаздык кылсын
деп жөнөткөн го.

Жоголгула, булар
андай бузукулукка
барышпайт.

Ал эмне
өзүн бизден
жакшыраакмын
деп ойлоп
жатабы?

Биз сенин
үйүндүн эшигин
талкалап, сенин чет элдик
конокторуна көргүлүктү
көрсөтөбүз.

Ал аябай
тажаалданган
адам го.

Бизге сенин
кыздарынын кереги
жок, бизге тээ тиги
сулуу эркектер
керек.

Кудай-Теңір
силерди көр кылат.

Алар
кайда
кетти?

Ким чыракты
өчүрүп салды?

Ким чыракты
өчүрүп салды?

Менин көзүм
көрбөй атат! Эмне
болду?

Сен эртең менен үй-бүлөң
менен шаардан чыгып кет.
Кимге бул жөнүндө эскертиң
келсе, эскерт. Кудай адил,
ошондуктан мындай күнөөгө
эми чыдабайт.

Эртең Кудай
бул жерге асмандан
от жаадырат. Содом
жана Амордо
жашагандардын
баары өлүшөт.

Болгула бачым,
от жакында келип
түшөт, эч ким качып
кете албайт.

Кудай сага:
"Шаар күйүп жатканда,
кылчайып артын
карабасын!» - деп
айтты.

Арт жакты
караба!

Ы-ы-ы...

Ай, жок! Ата! Апам
Кудайдын сөзүн укпай,
туз мамыга айланып
калды.

Караба!
Токтобой астыга
баса бер.

Ошол күнү Содом менен Амордо жашаган ар бир жан өлүп жок болду. Кудай адил! Ал күнөөнү ушунчалык жек көрөт, айрыкча бузукулук менен жакындашууну – эркек менен эркек жана аял менен аялдын бири-бирине жакындашуусун, жек көрөт. Жаш балдар менен болгон жыныстык катнашуу эң жаман күнөө болуп эсептелет.

Кудай: «Жер жүзүн әкинчи
жолу эч качан топон суу капитатып
кыйратпаймын»! – деп убада берген.
Кийинки жолкусунда ал от менен
кыйратып жок кылат. Кандай гана
күнөө болбосун анын жазасы өрт
көлүндөгү денелик жана түбөлүк
өлүм. Кудайдын ырайымы менен Лот
куткарылды. Лоттун аялы болсо
Кудайдын: «Артыңды караба»! –
дегенине толук ишенбей, кулак
салбагандыктан туз мамыга айланды.

Күнөө үчүн жаза
бир гана өлүм.

Кудайдын сага ырайым
кылгандыгына мен абдан кубанып
турал. Лот, сен ал жерде өлмөксүң.

Кудай күнөө менен бузукулукту
абдан жек көрөт. Сен андай
адамдарга жолобошуң керек.

Аялың үчүн биз
көңүл айтабыз. Сен
эми эмне кыласың?

Биздин мындан
аркы жашообуз
эч качан андай
болбойт эми.

Лот эки кызы менен сапарын
улады, ал эми Ыбраіымга
болсо Кудай батасын берди.

Кудай, Саара уулдуу болот деп
убада берген. Ыбрайым менен
Сааранын көптөн бери уннутта
калган бирин-бири каалоо
сезимдери ойгоно баштады.

Бул кандай керемет! Көп өтпөй эле
бардыгы Сааранын кош бойлуу
болуп калгандыгын билишти!

Кудай айткандай, анын атын
Ыскак деп койобуз. Ал улуу
Элдин атасы болот.

Ооба, Кудай мага
сен уул төрөйсүң дегенде,
мен күлбөдүм беле. Менин
ушунча жашымда бала
төрөөрүмдү ким билип
коюптур?

Кудай убадасына
турду. Ал ар дайым
ушундай кылат.

Ыңбрайымдын Ажардан көргөн 14
жаштагы уулу Ысмайыл, жаңы
төрөлгөн бөбөктүү жек көрө баштады.

Кичинекей
келесоо менин
үстүмөн күлүп жатат.
Мен бул мисирликти
менин уулум Ыскак
менен бир үйдө
жашатпайм.

Тиги, күндү баласы менен кошо кууп чык! Алар Кудайдын убадасы менен төрөлгөн Ыскагым менен бирге мураскор боло алышпайт.

Кудай Ыбраіымга мындаі деп айтты:
**«Сааранын айтканын қыл. Ажар менен
Ысмайылды үйүндөн кетир. Ысмайыл
Ыскак менен бирге мураска ээ боло
албайт.**

**Буга анчалық кайгыра бербе,
себеби Мен алар үчүн өзүм кам көрөм.
Ысмайыл да сенин уулуң, ошондуктан
мен андан да улуу эл чыгарам. Бирок,
Шайтанды жеңе турган Куткаруучу,
убадаланган Уул, Ысмайылдын эмес
Ыскактын тукумунан чыгат.**

Ысмайыл эр жетип, Араб
элиниң атасы болсо, ал эми
Ыскак Жүйүт элиниң
атасы болуп калат. Арабдар
менен Жүйүттөр аталаш
бир туугандардын балдары.

Башталыш 21:1-3, 9-14

* «Ыскак» деген ат, «күлкү» деген сөздү
түшүндүрөт.

Сен керемет уулсун.
Сен дүйнөнү қунөөдөн
арылтасыңбы?

Ыбрайым өзүнүн
уулу Ыскакты
ушунчалык
сүйгөндүктөн, алар
бири-биринен
айрылгыс болуп
калышты.

Ата, сен эмнеге
бул татынакай козуларды
союп, аларды таштардын
үстүнө коюп алыш,
өрттөп жатасың?

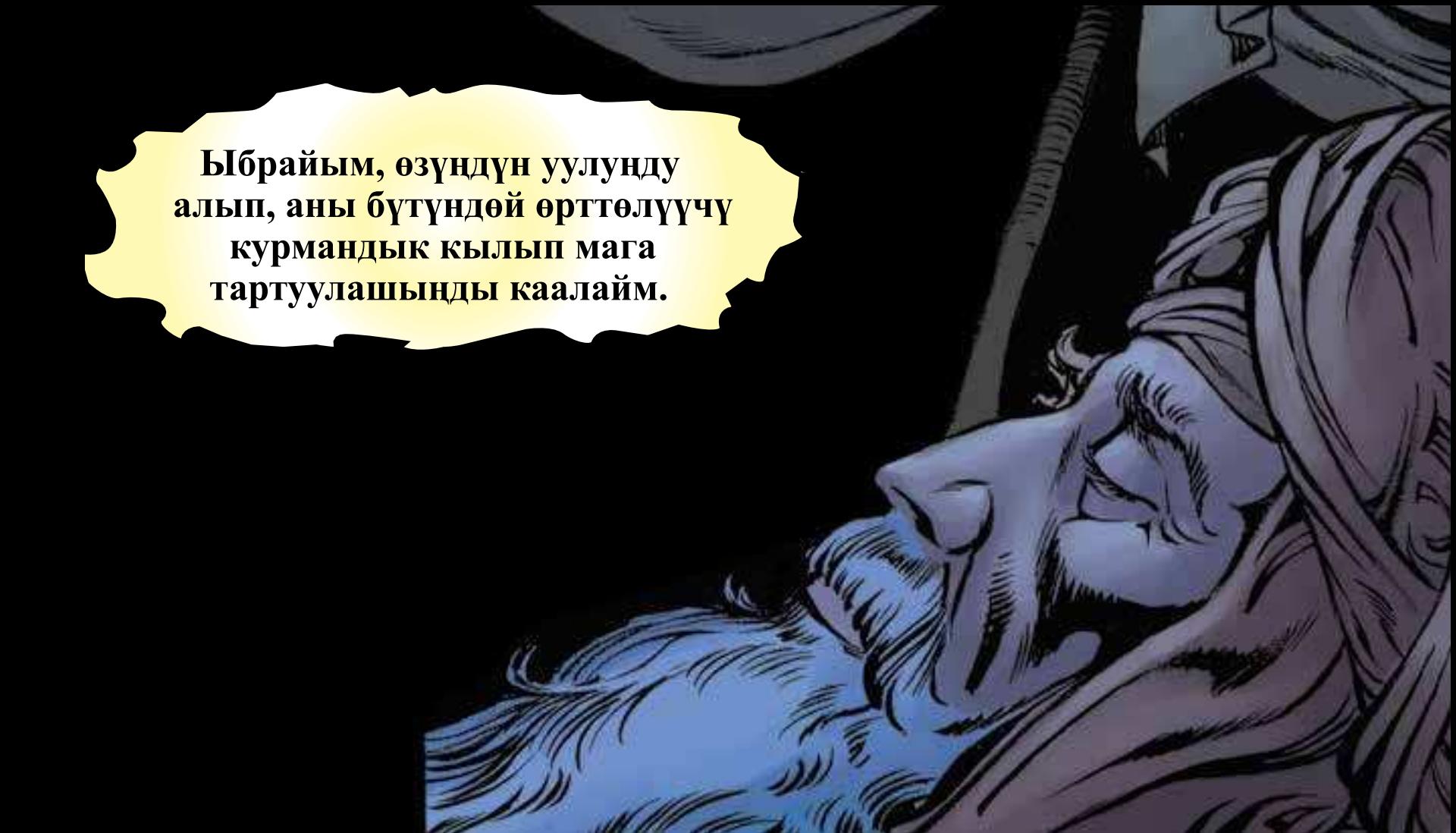
Асмандын жана жердин
Кудайы, ыйык жана таза,
мага окшогон күнөөлүү
адамга салыштырганда,
ал өтө аруу. Эң биринчи
киши - Адам күнөө
кетиргендөн бери жер
бетиндеги бардык пендeler
Кудай алдында
күнөөлүү.

Мен козуну союп, Кудайга
тартуулаганым, өзүмдүн күнөөкөр
экендигимди моюнума алыш, менин
ордума күнөөсүз козуну өлтүрүп
жатканымды көргөзүү.

“Күнөө кылсаң
өлөсүң!” дегенине
карабай күнөө кетиришкен
Адам менен Обонун уяттуу
денелерин Кудай өзү
өлтүргөн жаныбарлардын
терилери менен жапкан.

Ыскак эр жетти жана атасынын Кудайына ишенгенге үйрөндү. Ыбрайым аны ушунчалык сүйгөндүктөн, алар чогуу Кудайга табынып, курмандык кылуучу жайга да бирге барып жүрүштү. Козу союлуп, анан курмандык чалынуучу жерге коюлуп, өрттөлдү.

Ыбрайым, өзүндүн уулунду
алыш, аны бүтүндөй өрттөлүүчү
курмандык кылып мага
тартуулашынды каалайм.

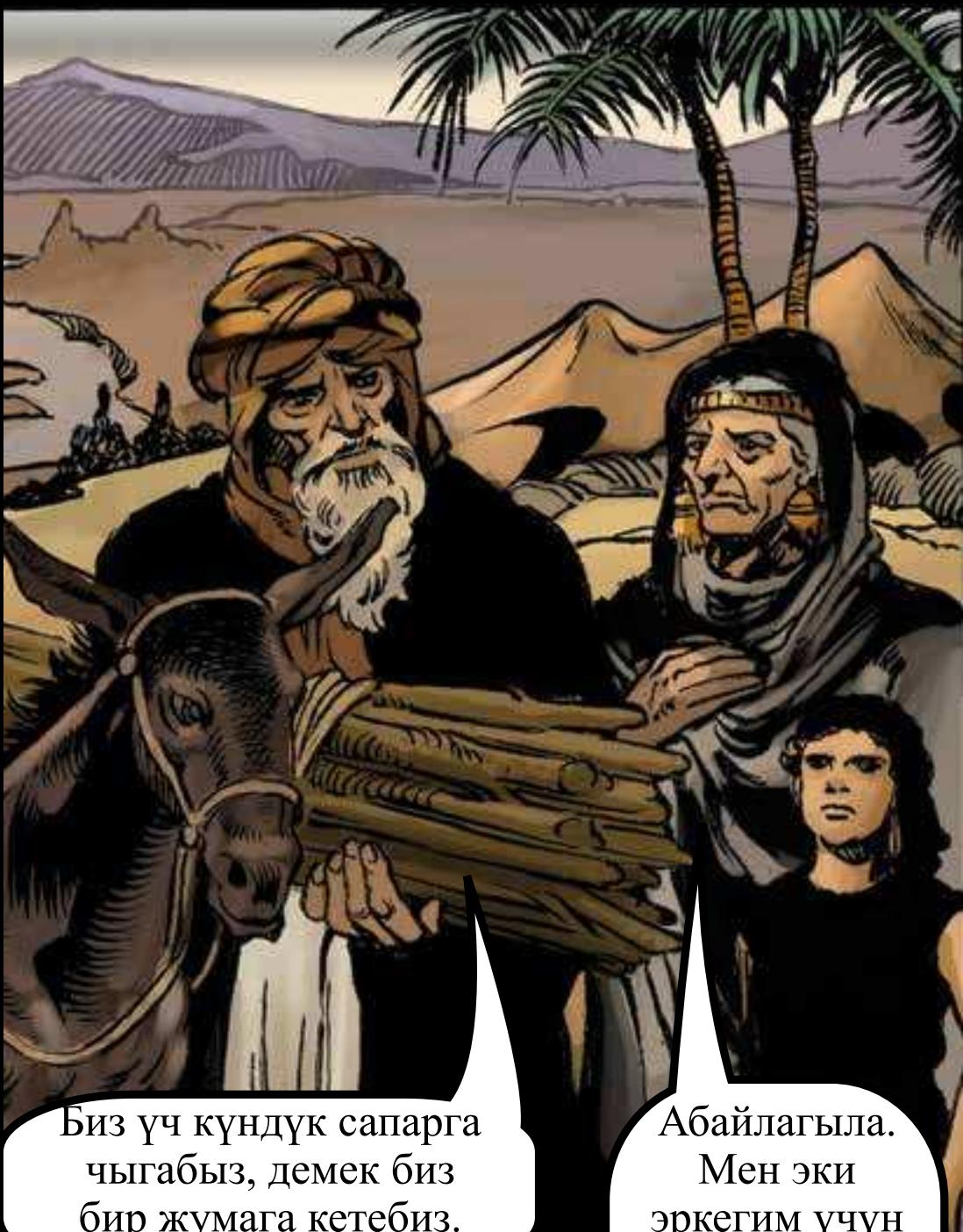
Оо, Кудай!

Сен кантип ушул нерсени
сурайсың? Мен Сени тааныбай
турам. Бутпарастар гана адамды
курмандыкка чалышат! Сен деген,
менин уулум Ыскактан улуу эл
чыгарам деп айтпадың беле.
Эгер мен аны өлтүрүп салсам,
сенин убадаң аткарылбай
калбайбы...

А, бирок сен
Кудайсың да.... Мен
эч нерсеге түшүнбөй
турал, бирок мен
Сенин сөзүндү эки
кыла албайм.

Башталыш 22:2; Римдиктер 5:12

Биз үч күндүк сапарга
чыгабыз, демек биз
бир жумага кетебиз.

Абайлагыла.
Мен эки
эркегим үчүн
сыйынып
турал.

Арадан үч күн өттү.

Ата, мына
тоо да көрүнүп
калды. Биз ал
жерге кечке
жуук жетип
барабыз.

Ооба! Биз ал
жерге барып, Кудайга
табынып, анан кайра
кайтабыз.

Ата! Биз отунду алып келдик,
сен болсо курмандык чалынуучу
жайды орноштурдуң, а бирок,
курмандыгыбыз кайда?

Ыскак, мен сага
Кудайдын биз менен сүйлөшүп,
анан Ал бизге карыганда уул
бергенин айтып бербедим беле?
Бу сапар да Ал мага сөз айтты.

Ал мага:
«Сенин
уулунду
курмандыкка
чалуу убагы
келди!» - деп
айты.

Мениби? Ата,
сен чын эле айтып
жатасыңбы?

Кудай сага менин мураскор экендингимди, улуу
элдин башчысы боло турганымды, анан калса,
менин балдарым асмандагы жылдыздардан да көп
боло тургандыгын айтпады беле? Эгер мен өлсөм,
анда Кудайдын убадасы эмне болот?

Менин билишим боюнча,
Кудай эмне деп убада берсе, так
ошондой болот. Эгер Ал, сенин
улуу элдин башчысы болушунду
убадалаган болсо, сен өлгөн учурда
да ал нерсе аткарылат.

Бирок, мен
өлүп калсам, ал
нерсе кантип
аткарылмак
эле?

Мен, Ал
сени кайра
тирилтмейинче
бile албайм?

Ата! Биз Кудайдын
сөзүнө эмне болгон
учурда да кулак
салышыбыз керек.

Ыбрайым Кудайдын
айтканына баш ийип, анын
сөзүн аткарып жатканын
билген менен, жүрөгүндөгү
уйгу-туйгу ойлордон
кайгыга батып, ар дайым
аткарып жүргөн курмандык
чалуу расмисин кыла албай,
колдору калтырап жатты.

Ал уулунун колу-бутун байлап, курмандык
чалынуучу жайга жаткызды. Кийинки
кадам, аны бычак менен союу эле.

Кудайга тынымсыз
сыйынуу менен Ыбрайым
бычакты колуна алып, эми
саяйын дегенде капыстан
эле көктөн үн чыкты:

Ыбрайым!
Ыбрайым!
Токто! Балага
тийбе!

**Сенин жалғыз уулунду
сураганымда да, мага кулак
салып тилимди алганындан
улам, мага толук ишенгенинді
эмі билдім».**

Ыбрайым башын көтөргөндө,
бир бадалга мүйүзүнөн илинип
турган кочкорду көрөт.

Ата, карачы
Кудай менин
ордума
кочкорду
тартуулап
жатат!

Ыбрайым, сен жалгыз
уулунду аябай, ушул ишке
барганың үчүн, мен сенин
балдарыңды асмандағы
жылдыздардай сансыз
көбөйтөм. Балдарың
ушул жерди ээлеп,
сенин душмандарыңды
талкалайт. Ошондой
эле, сенин тукумундан
жаралган уул аркылуу жер
жүзүндөгү бүт улуттарга
менин батам тийет.

Ата, Кудай сен
айткандай эле өтө
ырайымдуу экен!

Башталыш 22:9-18; Еврейлер 11:17-19

Ошентип, Ыбрайымдын Ысмайыл жана
Ыскак деген эки уулу болгон. Ыскак
Кудайдын Ыбрайымга берген убадасы
боюнча берилген. Ыскактан Жакып деген,
кийинчөрөк Ысрайлук деген атка конгон
уул төрөлөт. Жакыптын 12 баласы болот.

Жакыптын убагында, анын 12 баласы
жана алардын үй-бүлөлөрү Мисирге
кетип, кийинчөрөк кулга айланып
калышат. (Б.Э.Ч. 1706 жыл мурда)

Башталыш 21:5, 13, 24:67, 25:12-18, 21-26, 29:23-30

Жакыптын 12 баласы
Йсрайылдын
12 уруусуна айланат.

Йсмайылдан 12 мурасчы
төрөлүп, алардан бүткүл
Араб эли жараган.

Йсмайыл

Йбрайым

(Б.э.ч. 1896 жыл мурда)

Йскак

Жакып (Б.э.ч.
1836 жыл мурда)

<https://goodandevilbook.com/>